

7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Информирането на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяване на отпадъците има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъците съобразно йерархията за тяхното управление.

Настоящият анализ разглежда практиката на Община Шумен през последните години по отношение на дейности, като информиране, консултиране и взаимодействие с обществеността за постигане на поставените цели за предотвратяване и намаляване на количествата отпадъци и използване на отпадъците като ресурс.

7.1. Стратегически подход в информационно – разяснителната политика на Общината

Община Шумен съвместно с организациите по оползотворяване прилага различни мерки за ежегодни разяснителни кампании сред населението. Чрез тях се цели достигането на възможно най-много информация до гражданите и бизнеса.

За повишаване информираността на гражданите, се прилагат информационно – образователни кампании с ясна целенасоченост към различни възрастови групи, с цел ангажирането им в процеса на подпомагане на дейностите при управление на отпадъците. В периода 2016 - 2017 г. се търсят различни подходи за обмен на информацията в т.ч. използване на социални мрежи и уеб пространство.

7.2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

На общинско ниво, населението следва да бъде информирано и привлечено в процесите на вземане на решенията, относно управлението на отпадъците. Комуникационните цели могат да бъдат разделени на две категории:

- повишаване на общественото съзнание и обучение и
- комуникация с участниците в дейностите по управление на отпадъците.

Повишаването на общественото съзнание има за дългосрочна цел да постигне промяна в поведението на населението чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците.

Обучението и комуникацията е процес, чрез който от една страна се предоставя информация на участниците, а от друга се обменят и оценяват идеи и дейности по управлението на отпадъците. Образованието и комуникацията с участниците в дейностите по управление на отпадъците е изключително важна за:

- предоставяне на информацията относно политиката по управление на отпадъците;
- получаване на информация, обратна връзка и подкрепа от участниците в управление на отпадъците;
- подпомагане на формулирането, обсъждането, приемането и прилагането на дейности, засягащи финансирането и възстановяването на разходите.

Община Шумен е наложила през годините няколко кампании сред населението, които целят привличането на интереса им към дейностите по управлението на отпадъците. Такива кампании са:

- Пролетно почистване на гр. Шумен през месец април всяка година. Тази кампания е добре известна сред населението и има голяма успеваемост, предпоставка за което е и доброто предварително запознаване на гражданите с необходимостта от провеждането на такава акция. През годините са почистени множество нерегламентирани сметища и е постигнато високо ниво на обществена отговорност към чистотата на града.
- Община Шумен участва активно в националната кампания „Да изчистим България“, заедно с организациите по оползотворяване. Ежегодно в нея се включват много граждани и различни институции, като тенденцията е за увеличаване броя на участниците. Кампанията се е наложила като много ефикасна и образователна.
- Добър ефект, относно чистата околна среда, има прилагането на превантивни мерки като организиране на еко-кампании, насочени към децата и учащите. В тази връзка Община Шумен работи съвместно с двете организации по оползотворяване за провеждане на информационни кампании сред учащите с цел популяризиране на практиките за разделно събиране. Специално внимание се обръща на създаването на устойчиви нагласи и поведение относно отпадъците. В резултат през 2017 г. са проведени следните информационни дейности:

Компютърна игра и смарт приложение „РАЗДЕЛКО“

Разработена е игра „Разделко“ за персонални компютри и смарт устройства. По този начин се цели модернизирание на подхода към най-младите, с цел да ангажира по подходящ начин вниманието им към опазването на околната среда и разделното събиране. В играта по нагледен начин, е представено разделното събиране на най-масово използваните отпадъци от опаковки, като е използван доказано най-ефикасния обучителен метод – игровизация, чрез която потребителите могат да добият навици за използване на цветните контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Играта е развлекателна и представя красиви места от България, включително от гр. Шумен.

Рубрика „За децата“ в уебсайта на Булекопак АД

Рубриката на сайта на организацията - www.bulecopack.com, се поддържа и актуализира текущо. Представена е интересна информация за разделното събиране и рециклирането на отпадъците от опаковки. На сайта на организацията се съдържа и рубрика „Любопитни факти“, в която се представят интересни факти в областта на опазването на околната среда, разделното събиране и рециклирането.

Присъствие в уеб пространството

През 2017 година комуникационният фокус на “Булекопак“ АД беше съсредоточен към социалните мрежи. Оптимизирана беше страницата във Facebook, чрез която се осъществява активна комуникация с аудиторията на “Булекопак“ АД. Социалните мрежи са предпочитано средство за комуникация от учениците и чрез тях много лесно се поддържа постоянна активна връзка с децата, които вече са посетени на място в учебните заведения.

Подмяна на контейнери

При подмяната на контейнерите тип „Бобър“ с контейнери тип „Иглу“ през 2017 год., „Булекопак“ АД разпространи информационни брошури с указания за предназначението на новия тип контейнери и принципите на разделното събиране на отпадъци от опаковки. Бяха обхванати всички жилищни сгради в района, в който организацията има изградена система за разделно събиране на отпадъците.

Кампания „Зелена линия“

Радио FM+ и Екопак България обединиха сили в името на по-чист, по-зелен и красив град в кампанията „Зелена линия“. В рамките на 5 седмици, в социалната инициатива, бяха търсени идеите на хората за подобряване на градската среда. Кампанията бе с национален мащаб и постъпиха идеи от различни градове в страната.

Кампания „Има смисъл“

Съгласно ежегодните проучвания които компанията организира, интернет е на второ място (53%) в списъка на очакваните източници на информация. На практика, младежите откриват основно информация в интернет (55%). Предвид голямата роля на дигиталните медии и социални мрежи, Екопак продължава активно да публикува информация в тях: младежи са създали серия от забавни видеа за разделното събиране и са ги популяризирали в социалните си мрежи.

Зелен Великден и Зелена Коледа – на Община Шумен бяха изпратени великденски и коледни книжки с идеи – как да си направим празнична украса от отпадъци. Книжките бяха раздадени като помагала при екологичното обучение в детските градини.

- Кампания под надслов „*Заедно за природата!*“ се проведе през 2017 г. съвместно с Карлсберг България, чието послание бе, че бирените опаковки се рециклират. Инициативата е с цел намаляване на екологичния отпечатък върху природата и е част от политиката на компанията за устойчиво развитие и корпоративна социална отговорност.
- Провежда се кампания сред кметовете и кметските наместници по населените места за поддържане чистотата им. За извършване на дейностите кметовете и кметските наместници опитват да привлекат и местното население, като ги насърчават да поддържат добро хигиенно състояние на и около имотите си.

С цел информиране на населението в общината за предстоящи кампании за разделно събиране на отпадъци, на сайта на Община Шумен се публикува актуална информация за датите, местата и вида на отпадъците, които ще се събират.

През 2016 и 2017 г. мерките и кампаниите, които Общината прилага, съвместно с организациите по оползотворяване са насочени към мотивиране на младите да участват в процеса на разделно събиране и възможностите за рециклиране на отпадъци. Чрез възпитаването на децата се цели и ефективно въздействие и върху техните родители. Необходимо е и за напред да продължат информационните кампании за запознаване на различни групи от населението с новите изисквания за третиране и управление на отпадъците, наложената йерархия, както и с проблемите пред общината за достигането им и претърпените вреди и пропуснати ползи при неспазване на изискванията.

Провеждането на информационни и разяснителни дейности трябва да се насочат към: предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци; увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци. За да бъде една система за разделно събиране достатъчно ефективна, то населението трябва да бъде запознато не само с нейното съществуване, но с важността от опазване на околната среда и до резултатите, които тя ще доведе при правилно функциониране. Успехът на системите за разделно събиране на отпадъци зависи в огромна степен от участието и заинтересоваността на населението.

7.3. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Основната форма за предоставяне на информация е интернет страницата на общината www.shumen.bg. В нея се публикува актуална информация за:

- стратегии, програми, общински наредби и други документи, свързани с управлението на отпадъците;
- сметосъбиране и сметоизвозване, вкл. граници по обслужвани райони, фирмите, извършващи дейностите, адреса им и лицата за контакт;
- заповеди на кмета във връзка с управлението на отпадъците;
- график за изхвърляне и събиране на едрогабаритни отпадъци ;
- информация за предстоящи кампании за разделно събиране на МРО на територията на общината;
- регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци на територията на Община Шумен.

Информация за управление на отпадъците в Общината се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра за административно обслужване, както и при необходимост в местните вестници. Ежегодно се провеждат информационни кампании със служителите на общинска администрация с цел обмен на информация с населението и лицата в частния сектор. Провеждат се и кампании с тясното сътрудничество на общината и организациите по оползотворяване.

При провеждане на кампаниите се разпространяват информационни материали (листовки и брошури) сред населението, свързани с различни групи отпадъци и тяхното третиране.

7.4. Изводи и препоръки

Според отразените по-горе мерки, Общината разполага и публикува на сайта си информация относно управлението на отпадъците. Препоръчително е да се провеждат и информационни кампании чрез организиране на срещи или информирание на населението, чрез средствата за масово осведомяване. По този начин се цели по-голяма част от населението да има достъп до информацията и да се привлече тяхното активно участие.

Достигнатите резултати до тук по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите е добро. Необходимо е продължаване на предприетите до момента и по възможност увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите на Общината за достигането на набеязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците.